

ΚΕΙΜΕΝΟ 24: ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΕΝΟΣ ΨΕΥΤΗ

Cum P. Cornēlius Nasīca ad Ennium poētā venisset eique ab ostio quaerenti Ennium ancilla dixisset eum domi non esse, Nasīca sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit. Paucis post diēbus cum Ennius ad Nasīcam venisset et eum a ianuā quaereret, exclamāvit Nasīca se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignātus quod Nasīca tam aperte mentiebātur: «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?» Visne scire quid Nasīca responderit? «Homo es impudens. Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?»

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Cum P. Cornēlius Nasīca	Όταν ο Πόπλιος Κορνήλιος Νασικάς
venisset ad Ennium poētā eique quaerenti Ennium	είχε πάει στον Έννιο τον ποιητή Και σε αυτόν που ζητούσε τον Έννιο
ab ostio	από την πόρτα
ancilla dixisset	η υπηρέτρια είχε πει
eum non esse domi,	ότι αυτός δεν ήταν στο σπίτι,
Nasīca sensit	ο Νασικάς κατάλαβε
illam dixisse id	ότι εκείνη είχε πει αυτό
iussu domini	με διαταγή του αφεντικού της
et illum esse intus.	και ότι εκείνος ήταν μέσα.
Accipe nunc	Μάθε τώρα
quid fecerit postea Nasīca.	τι έκανε αργότερα ο Νασικάς.
Paucis post diēbus	Λίγες μέρες αργότερα
cum Ennius venisset ad Nasīcam	όταν ο Έννιος είχε πάει στον Νασικά
et quaereret eum a ianuā,	και ζητούσε αυτόν από την πόρτα,

Nasīca exclamāvit
se non esse domi,
etsi erat domi.
Tum Ennius indignātus
quod Nasīca mentiebātur
tam aperte;
inquit
«Quid?»
«Ego non cognosco vocem tuam?»

Visne scire
quid responderit Nasīca?
« Es homo impudens.
Ego cum te quaererem,
credidi ancillae tuae
te non esse domi;
tu non credis mihi ipsi?»

ο Νασικάς φώναξε
ὅτι δεν ἦταν σπίτι,
ἀν καὶ ἦταν στο σπίτι.
Τότε ο Ἐννίος ἀγανακτισμένος
γιατὶ ο Νασικάς ἔλεγε ψέμματα
τόσο φανερά,
εἶπε:
«Τι (λες);»
«Εγὼ δεν ἀναγνωρίζω τὴ φωνή
σου;»
Θέλεις νὰ μάθεις
τι ἀπάντησε ο Νασικάς;
«Εἶσαι ἄνθρωπος ἀναιδής.
Εγὼ ὅταν σε ζητούσα,
πίστεψα τὴν υπηρέτριά σου
ὅτι εσύ δεν ἦσουν στο σπίτι*
εσύ δεν πιστεύεις ἐμένα τον ἴδιο;

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ – ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

cum: (= ὅταν) χρονικός σύνδεσμος. Εἰς πρόκειται γὰρ τὸν **ιστορικό ἢ διηγηματικό cum** (cum historicum ἢ narrativum), ὁ ὁποῖος συντάσσεται με **υποτακτικὴ παρατατικού** (γὰρ πράξη **σύγχρονη στο παρελθόν**) ἢ με **υποτακτικὴ υπερσυντελική** (γὰρ πράξη **προτερόχρονη στο παρελθόν**).

P.: ονομαστικὴ ενικού τοῦ **ουσιαστικοῦ β' κλίσης**, ἀρσενικοῦ γένους (**Publius -ii καὶ i**) = Πόπλιος. Ὡς κύριο ὄνομα **δεν διαθέτει κατὰ κανόνα πληθυντικό**.

Cornelius: ονομαστικὴ ενικού τοῦ **ουσιαστικοῦ β' κλίσης**, ἀρσενικοῦ γένους **Cornelius -iili**, = Κορνήλιος. Ὡς κύριο ὄνομα **δεν διαθέτει κατὰ κανόνα πληθυντικό**. **Σχηματίζει τὴ γενική τοῦ ενικού σε -ii, ἀλλὰ καὶ με συναίρεση σε -i, ὅπως ὅλα τὰ υπερδυσύλλαβα ουσιαστικά β' κλίσης ποὺ λήγουν σε -ius καὶ -ium. Επιπλέον, σχηματίζει τὴν κλητικὴ ενικού σε -i, με συναίρεση τοῦ -ie σε -i, ὡς υπερδυσύλλαβο κύριο ὄνομα ποὺ λήγει σε -ius. (Βλ. καὶ Τζάρτζανος Αχ., Λατινικὴ γραμματικὴ, ΟΕΔΒ, σελ. 15)**

Nasica: ονομαστικὴ ενικού τοῦ **ουσιαστικοῦ α' κλίσης**, ἀρσενικοῦ γένους Nasica -ae = Νασικάς. Ὡς κύριο ὄνομα **δεν διαθέτει κατὰ κανόνα πληθυντικό**.

ad: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική για να δηλώσει την κίνηση/κατεύθυνση σε τόπο = σε, προς.

Ennium: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού β' κλίσης, αρσενικού γένους **Ennius -ii/-i** = Έννιος. Ως κύριο όνομα δεν διαθέτει κατά κανόνα πληθυντικό. Σχηματίζει τη γενική και κλητική του ενικού αριθμού όπως το ουσιαστικό Cornelius.

poetam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης, αρσενικού γένους **poeta -ae** = ποιητής.

venisset: γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελείου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 4ης συζυγίας **venio, veni, ventum, venīre 4** = έρχομαι, φθάνω

ΕΝΣ veniat

ΠΡΤ veniret

ΜΕΛΛ venturus sit

ΠΡΚ venerit

ΥΠΡ venisset

ΣΜ ----

ei: δοτική ενικού, αρσενικού γένους της δεικτικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, αυτή, αυτό.

-que: είναι εγκλιτική λέξη και χρησιμεύει ως συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

ab (ή a ή abs): πρόθεση που συντάσσεται με κυρίως αφαιρετική. Η πρόθεση **ab** χρησιμοποιείται αν η επόμενη λέξη αρχίζει από φωνήεν ή h, η πρόθεση **a** τίθεται πριν από σύμφωνο (πλην του h) και η **abs** πριν από την αντωνυμία **te** = από

ostio: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού β' κλίσης, ουδετέρου γένους **ostium -ii/-i** = πόρτα. Το ουσιαστικό ως υπερδυσύλλαβο της β' κλίσης που λήγει σε -ium σχηματίζει τη **γενική του ενικού σε -ii και μετά από συναίρεση σε-i.**

quaerenti: δοτική ενικού, αρσενικού γένους της μετοχής Ενεστώτα **quaerens -ntis**, του ρήματος **quaero, quaesivi, quaesitum, quaerere 3ης** συζυγίας = ζητώ.

Ennium: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού β' κλίσης, αρσενικού γένους **Ennius -ii/-i** = Έννιος.

ancilla: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης, θηλυκού γένους, **ancilla -ae** = υπηρέτρια.

dixisset: γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελείου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης

συζυγίας **dico, dixi, dictum, dicere 3** = λέω. (β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: **dic**)

ΕΝΣ dicat
ΠΡΤ diceret
ΜΕΛΛ dictura sit
ΠΡΚ dixerit
ΥΠΡ dixisset
ΣΜ ----

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικού γένους της **δεικτικής - επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id** = αυτός, αυτή, αυτό.

domi: εδώ χρησιμοποιείται ως **επίρρημα = στο σπίτι**. Πρόκειται για υπόλειμμα της παλιάς τοπικής πτώσης που ταυτίζεται με τη **γενική του ενικού** του ουσιαστικού domus -us, θηλυκού γένους, της 4ης κλίσης = σπίτι και λειτουργεί ως επίρρημα για να δηλώσει τη στάση σε τόπο.

domus	domus
domus- domi	domuum - domorum
domui	domibus
domum	domos
domus	domus
domu**- domo	domibus.

****Ε. Σκάσση, Ιστορική Γραμματική της Λατινικής γλώσσας, τ.1, εν Αθήναις, 1969, σελ.115 &58, σημείωση 327 α.**

ΠΡΟΣΟΧΗ: Α) Ο τύπος **domi** = επιρρηματικός προσδιορισμός στάσης σε τόπο
Β) Ο τύπος **domum** = επιρρηματικός προσδιορισμός κίνησης σε τόπο
Γ) Ο τύπος **domo** = επιρρηματικός προσδιορισμός κίνησης από τόπο/ απομάκρυνσης, χωρισμού.

non: αρνητικό μόριο = όχι, δεν.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του βοηθητικού ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω.

Nasica: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης, αρσενικού γένους **Nasica -ae** = Νασικάς. Ως κύριο όνομα δεν διαθέτει κατά κανόνα πληθυντικό.

sensit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 4ης συζυγίας **sentio, sensi, sensum, sentire 4** = αισθάνομαι, αντιλαμβάνομαι.

ΕΝΣ sentit
ΠΡΤ sentiebat
ΜΕΛΛ sentiet
ΠΡΚ sensit
ΥΠΡ senserat

ΣΜ *senserit*.

illam: αιτιατική ενικού, θηλυκού γένους της δεικτικής αντωνυμίας **ille, illa, illud** = εκείνος, εκείνη, εκείνο.

domini: γενική ενικού του ουσιαστικού β' κλίσης, αρσενικού γένους **dominus -i** = κύριος, αφεντικό.

iussu: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού δ' κλίσης, αρσενικού γένους **iussus -us** = διαταγή, εντολή.

id: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της δεικτικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, αυτή, αυτό.

dixisse: απαρέμφατο παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης συζυγίας **dico, dixi, dictum, dicere** 3 = λέω. Στο β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: **dic**.
et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

illum: αιτιατική ενικού, αρσενικού γένους της δεικτικής αντωνυμίας **ille, illa, illud** = εκείνος, εκείνη, εκείνο.

intus: τοπικό επίρρημα = μέσα, εντός.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του βοηθητικού ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω. (βλ. προηγούμενως)

accipe: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης συζυγίας **accipio, accipi, acceptum, accipere** 3 = δέχομαι, λαμβάνω, μαθαίνω. Πρόκειται για ένα από τα 15 ρήματα που λήγουν σε -io, αλλά ανήκουν στην 3η συζυγία.

nunc: χρονικό επίρρημα = τώρα.

quid: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της ουσιαστικής ερωτηματικής αντωνυμίας **quis, quis, quid** = ποιος, ποια, τι.

postea: χρονικό επίρρημα = μετά, αργότερα, έπειτα.

Nasica: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης, αρσενικού γένους **Nasica -ae** = Νασικάς. Ως κύριο όνομα δεν διαθέτει κατά κανόνα πληθυντικό.

fecerit: γ' ενικό υποτακτικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης συζυγίας **facio, feci, factum, facere** 3 = κάνω. Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του

ενεργητικού ενεστώτα είναι fac. Επίσης, είναι ένα από τα 15 ρήματα που λήγουν σε -io, αλλά ανήκουν στην 3η συζυγία.

ΕΝΣ	faciat
ΠΡΤ	faceret
ΜΕΛΛ	facturus sit
ΠΡΚ	fecerit
ΥΠΡ	fecisset
ΣΜ	-----

paucis: αφαιρετική πληθυντικού αρσενικού γένους, θετικού βαθμού του δευτερόκλιτου επιθέτου **paucus, -a, -um** = λίγος, -η, -ο. Οι πληθυντικοί τύποι του συγκριτικού και υπερθετικού είναι πιο εύχρηστοι. **Θετικός:** pauci, -ae, -a, **συγκριτικός:** pauciores, -iores, -iora, **υπερθετικός:** paucissimi, -ae, -a.

post: χρονικό επίρρημα = μετά, αργότερα.

diebus: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού της ε' κλίσης, αρσενικού γένους **dies, diei** = ημέρα.

cum: χρονικός σύνδεσμος. **Πρόκειται για την ιστορικό ή διηγηματικό cum.**

Ennius: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού β' κλίσης **Ennius -ii/-i**. (κλητική: Enni)

ad: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική για να δηλώσει την κίνηση κατεύθυνση σε τόπο = σε, προς.

Nasicam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης **Nasica -ae**

venisset: γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής του ρήματος της 4ης συζυγίας **venio, veni, ventum, venire** = έρχομαι, φθάνω.

ΕΝΣ	veniat
ΠΡΤ	veniret
ΜΕΛΛ	venturus sit
ΠΡΚ	venerit
ΥΠΣ	venisset
ΣΜ	-----

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικού γένους της δεικτικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός -ή -ό.

a(b): πρόθεση που συντάσσεται με (κυρίως) αφαιρετική = από.

ianua: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης, θηλυκού γένους **ianua -ae** = πόρτα.

quaereret: γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης συζυγίας **quaero, quaesivi, quaesitum, quaerere 3** = ζητώ

ΕΝΣ quaerat

ΠΡΤ quaereret

ΜΕΛΛ quaesiturus sit

ΠΡΚ quaesiverit

ΥΠΡ quaesivisset

ΣΜ. -----

exclamavit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 1ης συζυγίας **exclamo, exclamavi, exclamatum, exclamare 1** = φωνάζω δυνατά, αναφωνώ.

Nasica: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης **Nasica -ae**.

se: αιτιατική ενικού, της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου = τον εαυτό του.

non: αρνητικό μόριο = όχι, δεν.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του βοηθητικού ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω.

etsi: εναντιωματικός σύνδεσμος = αν και, παρόλο που.

domi: βλ προηγουμένως.

erat: γ' ενικό οριστικής παρατατικού του βοηθητικού ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω.

tum: χρονικό επίρρημα = τότε.

Ennius: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού β' κλίσης αρσενικού γένους **Ennius -ii/i** (βλ. προηγουμένως)

indignatus: ονομαστική ενικού, αρσενικού γένους της μετοχής παρακειμένου **indignatus, -a, -um** του αποθετικού ρήματος της α' συζυγίας **indignor, indignatus sum, indignatum, indignari 1** = αγανακτώ.

quod: εδώ αιτιολογικός σύνδεσμος = γιατί, διότι.

Nasica: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης, αρσενικού γένους, **Nasica -ae** = Νασικάς (ως κύριο όνομα κατά βάση δεν έχει πληθυντικό)

tam: ποσοτικό επίρρημα = τόσο

aperte: τροπικό επίρρημα = ανοικτά, φανερά. Τα παραθετικά του επιρρήματος είναι τα εξής:
Θετικός βαθμός: **aperte**, συγκριτικός βαθμός: **apertius**, υπερθετικός βαθμός: **apertissime**.

mentiebatur: γ' ενικό οριστικής παρατατικού του αποθετικού ρήματος της 4ης
συζυγίας **mentior, mentitus sum, mentitum, mentīri** = ψεύδομαι.

ΕΝΣ mentitur

ΠΡΤ mentiebatur

ΜΕΛΛ mentietur

ΠΡΚ mentitus est

ΥΠΡ mentitus erat

ΣΜ mentitus erit

quid: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της ουσιαστικής ερωτηματικής αντωνυμίας **quis, quis, quid** = ποιος, ποια, τι.

inquit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ελλειπτικού ρήματος **inquam** = λέω. Το συγκεκριμένο ρήμα αντιστοιχεί εν μέρει με το ρήμα ἔφη (φημί) της αρχαίας ελληνικής.

ego: ονομαστική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας α' προσώπου **ego** = εγώ.

non: αρνητικό μόριο = όχι, δεν.

cognosco: α' ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης
συζυγίας **cognosco, cognovi, cognitum, cognoscere** 3 = γνωρίζω, αναγνωρίζω, μαθαίνω.

vocem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης, θηλυκού γένους **vox, vocis** = φωνή.

tuam: αιτιατική ενικού, θηλυκού γένους της κτητικής αντωνυμίας β' προσώπου (για έναν κτήτορα) **tuus, tua, tuum** = δικός σου, δική σου, δικό σου.

vis: β' ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ανώμαλου ρήματος **volo, volui, -, velle** = θέλω.

Ενεργητική Φωνή: Οριστική

ΕΝΣ: volo, vis, vult, volumus, vultis, volunt

ΠΡΤ.: volebam, volebas, volebat, volebamus, volebatis, volebant

ΜΕΛΛ: volam, voles, volet, volemus, voletis, volent

ΠΡΚ.: volui, voluisti, voluit, voluimus, voluistis, voluerunt

ΥΠΡ.: volueram, volueras, voluerat, volueramus, volueratis, voluerant

ΣΜ.: voluero, volueris, voluerit, voluerimus, volueritis, voluerint

Υποτακτική

ΕΝΣ: velim, velis, velit, velimus, velitis, velint

ΠΡΤ.: vellem, velles, vellet, vellemus, velletis, vellent

ΜΕΛΛ.: ---

ΠΡΚ.: voluerim, volueris, voluerit, voluerimus, volueritis, voluerint

ΥΠΡ.: voluissem, voluisses, voluisset, voluissemus, voluissetis, voluissent

Προστακτική

ΕΝΣ: ---

ΜΕΛΛ: ---

Απαρέμφατο

ΕΝΣ: velle

ΜΕΛΛ: ---

ΠΡΚ: voluisse

Μετοχή

ΕΝΣ: volens, volentis

-ne: ερωτηματικό μόριο, εγκλιτική λέξη = μήπως. Βρίσκεται πάντοτε προσαρτημένο στη λέξη που βρίσκεται στην αρχή της ερωτηματικής πρότασης και στην οποία αναφέρεται η ερώτηση.

scire: απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος της 4ης συζυγίας **scio, scivi (scii), scitum, scire 4** = γνωρίζω, ξέρω (**προστακτική ενεστώτα: scito, scitote**).

quid: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της ουσιαστικής ερωτηματικής αντωνυμίας **quis, quis, quid** = ποιος, ποια, τι.

Nasica: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού α' κλίσης αρσενικού γένους **Nasica -ae** = ο Νασικάς.

responderit: γ' ενικό υποτακτικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 2ης συζυγίας **respondeo, respondi, responsum, respondēre 2** = απαντώ, αποκρίνομαι

ΕΝΣ	respondeat
ΠΡΤ	responderet
ΜΕΛΛ	responsurus sit
ΠΡΚ	responderit
ΥΠΡ	respondisset
ΣΜ.	-----

homo: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού της γ' κλίσης **homo -inis** = άνθρωπος. Είναι αρσενικού και θηλυκού γένους, που, όμως, εδώ λειτουργεί ως αρσενικό.

es: β' ενικό οριστικής ενεστώτα του βοηθητικού ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω.

impudens: ονομαστική ενικού, αρσενικού γένους του επιθέτου της γ' κλίσης **impudens** [γενική πτώση **impudentis**] (αρσενικό), **impudens** (θηλυκό) **impudens** (ουδέτερο) = αναιδής. Πρόκειται για επίθετο τριγενές και μονοκατάληκτο. Οι τρεις βαθμοί του επιθέτου είναι: **θετικός: impudens, συγκριτικός: impudentior -ior -ius, υπερθετικός: impudentissimus -a -um**.

ego: ονομαστική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας α' προσώπου **ego** = εγώ.

cum: (= όταν) χρονικός σύνδεσμος. Εδώ πρόκειται για τον **ιστορικό ή διηγηματικό cum**
te: αιτιατική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας β' προσώπου **tu** = εσύ.

quaererem: α' ενικό υποτακτικής παρατατικού ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης συζυγίας **quaero, quaesivi, quaesitum, quaerere 3** = ζητώ.

ancillae: δοτική ενικού του ουσιαστικού της α' κλίσης, θηλυκού γένους, **ancilla -ae** = υπηρέτρια.

tuae: δοτική ενικού, θηλυκού γένους της κτητικής αντωνυμίας (για έναν κτήτορα) **tuus, tua, tuum** = δικός σου, δική σου, δικό σου.

credidi: α' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης συζυγίας **credo, credidi, creditum, credere 3** = πιστεύω.

te: αιτιατική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας β' προσώπου **tu** = εσύ.

domi: εδώ χρησιμοποιείται ως επίρρημα = στο σπίτι. (βλ. και προηγουμένως)

non esse: απρφ ενεστώτα (εδώ με την άρνηση non) του βοηθητικού ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι, υπάρχω.

tu: ονομαστική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας β' προσώπου **tu** = εσύ.

mihi: δοτική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας α' προσώπου **ego** = εγώ.

ipsi: δοτική ενικού, αρσενικού γένους της οριστικής αντωνυμίας **ipse, ipsa, ipsum** = ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο

non credis: β' ενικό οριστικής ενεστώτα (εδώ με την άρνηση non) ενεργητικής φωνής του ρήματος της 3ης συζυγίας **credo, credidi, creditum, credēre 3** = πιστεύω

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΛΕΞΕΩΝ

. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α' κλίση

Nasica -ae: αρσενικό (ως κύριο όνομα κατά κανόνα δεν έχει πληθυντικό)
roeta -ae: αρσενικό (μπορεί να είναι και θηλυκού γένους, όταν πρόκειται για γυναίκα ποιήτρια)
ancilla -ae: θηλυκό
ianua -ae: θηλυκό

Β' κλίση

Cornelius -ii/-i: αρσενικό (ως κύριο όνομα κατά κανόνα δεν έχει πληθυντικό. Κλητική ενικού σε -i)
Ennius -ii/-i: αρσενικό (ως κύριο όνομα κατά κανόνα δεν έχει πληθυντικό. Κλητική ενικού σε -i)
dominus -i: αρσενικό
ostium -ii/-i: ουδέτερο

Γ' κλίση

vox, vocis: θηλυκό
homo -inis: αρσενικό

Δ' κλίση

iussus -us: αρσενικό
domus -us: θηλυκό

Ε' κλίση

dies, diei: αρσενικό

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β' κλίση

paucus, -a, -um. Θετικός (στον πληθυντικό αριθμό): pauci, -ae, -a, συγκριτικός: pauciores, -iores, -iora, υπερθετικός: paucissimi, -ae, -a.

Γ' κλίση

impudens -entis (συγκριτικός: impudentior, impudentior, impudentius. Υπερθετικός: impudentissimus, impudentissima, impudentissimum). Το επίθετο είναι τριγενές και μονοκατάληκτο.

ΜΕΤΟΧΕΣ

Χρόνου Ενεστώτα

quaerens -entis

Χρόνου Παρακειμένου

indignatus -a -um

ANTONYMIES

is, ea, id (δεικτική-επαναληπτική)
ille, illa, illud (δεικτική)
quis, quis, quid (ερωτηματική ουσιαστική)
tuus, tua, tuum (κτητική)
ipse, ipsa, ipsum (οριστική)
ego (προσωπική, α' προσώπου)
tu (προσωπική, β' προσώπου)

PHMATA

1η Συζυγία

indignor, indignatus sum, indignatum, indignāri (αποθετικό)
exclamo, exclamavi, exclamatum, exclamāre

2η Συζυγία

respondeo, respondi, responsum, respondēre

3η Συζυγία

quaero, quaesivi, quaesitum, quaerēre
dico, dixi, dictum, dicēre (β' ενικό προτακτικής ενεργητικού ενεστώτα dic)
accipio, accepi, acceptum, accipēre 3 (ανήκει στα 15 ρήματα της 3ης συζυγίας σε -io)
cognosco, cognovi, cognitum, cognoscēre
facio, feci, factum, facēre 3 (ανήκει στα 15 ρήματα της 3ης συζυγίας σε -io. Το β' ενικό

προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: fac)
credo, credidi, creditum, credēre

4η Συζυγία

venio, veni, ventum, venīre
sentio, sensi, sensum, sentīre
mentior, mentitus sum, mentitum, mentīri (αποθετικό)
scio, scivi, scitum, scire (β' ενικό και β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα είναι scito και scitote αντίστοιχα)

Βοηθητικά ρήματα

sum, fui, -, esse

ΑΝΩΜΑΛΑ - ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

inquam (της 3ης συζυγίας ελλειπτικό)
volo, volui, -, velle (της 3ης συζυγίας ανώμαλο)

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

domi: (δηλώνει στάση σε τόπο. Πρόκειται για την γενική ενικού του ουσιαστικού της δ' κλίσης domus-us που λειτουργεί επιρρηματικά)
nunc: χρονικό
tum: χρονικό
post: χρονικό (συγκριτικός: posterius, υπερθετικός: postremo/ postremum)
tam: ποσοτικό
aperte: τροπικό (συγκριτικός: apertius, υπερθετικός: apertissime)
intus: τοπικό
postea: χρονικό

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

ad (+ αιτιατική)
ab/ a (+ κυρίως αφαιρετική)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

cum (υποτακτικός, χρονικός. Πρόκειται εδώ συγκεκριμένα για τον ιστορικό/ διηγηματικό cum)
-que (παρατακτικός, συμπλεκτικός)
etsi (υποτακτικός, εναντιωματικός)
et (παρατακτικός, συμπλεκτικός)
quod (υποτακτικός, αιτιολογικός)